

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

SAMLINGER

TIL

JYDSK HISTORIE OG TOPOGRAFI.

II BIND. 1868—69.

UDGIVET

AF

DET JYDSKE HISTORISK-TOPOGRAFISKE SELSKAB.

AALBORG.

FORLAGT AF MARINUS M. SCHULTZ
OG TRYKT HOS OLUF OLUFSEN.

To Breve fra S. S. Blicher med tre dertil hørende Digte.

Meddelt af E. V. Agerholm.

De nedenfor meddelte to Breve fra Blicher, som ere skrevne i Aarene 1810 og 11, skildre hans Tilstand og Stilling ved Latinskolen i Randers, en Periode i hans Liv, som han kun løseligt berører i sin Selvbiografi, og karakterisere hans aandelige Tilstand paa den Tid; den humoristiske Tone, hvori Biografien er fortalt, findes ikke her, hvor kun Alvoren er herskende. Brevene ere ledsagede af nogle af hans første Digte, af hvilke Digtet „En Barndoms Drøm“ siden er udført noget vidtløftigere og med enkelte Smaaforandringer; det findes trykt i Udgaven af hans Digte fra 1847, S. 15 under Titelen „Min Yndlingsdal“.

Da Breve fra Blicher ere meget sjeldne, har jeg troet, at det kunde interessere at læse dem. De ere skrevne til Kammerjunker Vilhelm Heinrich von Harbou (f. 1771), Hofmester hos Arveprinds Frederiks Døttre Charlotte og Juliane, senere Kæmmerér hos Prinds Christian Frederik. I disse Stillinger havde han — som var meget yndet af Kongehuset — Leilighed til at optræde som Mæcen for de i Aarhundredets første Decennier levende Digtere, og af hans efterladte Papirer ses, at han har staaet i et saadant Forhold til mange dalevende Forfattere. Han drev tillige en omfattende industriel og commercial Virksomhed; men da Conjuncturerne gjorde, at han maatte gjøre Opbud, hvorved ogsaa Prinds Christian led Pengetab, faldt han i Unaade og døde i Fattigdom i Haderslev 1843. Hans efterladte Papirer — hvoriblandt mange interessante Breve fra samtidige Personer — solgtes som Maculatur til en derboende Kjøbmand, der lod dem ligge hen, indtil jeg i Sommeren 1868 ved en Hændelse kom i Besiddelse deraf.

Randers, d. 23de Marts 1810.

Højtærede Hr. Hofmester!

Endelig har jeg da tiltraadt min Bestemmelse, og troer at jeg vil kunne finde mig godt i den; med Rectoren, som de andre Adjuncter har saa meget imod, lever jeg endnu i bedste Forstaaelse, og savner heller ikke ret vakkre Bekjendtskaber baade i og udenfor Byen. — Jeg er nu kommen i en Stilling, hvor jeg ret kan dyrke mit Yndlingsfag, Poesien, som, for at tilstaae Dem det reentud, torde være min Hoved-Bestemmelse. Til en Prøve vover jeg at byde Dem følgende Stykke:

Den forladte Elsker.

Jeg er et Blomster om Foraarstid,
som Vindens Vinger mon knække;
ej smiler Solen engang saa blid,
den kan det af Dvalen vække.

Naar Maanen skinner den Nat saa lang,
jeg udi Ørken omvanker;
slet ingen følger min ensomme Gang
foruden de traurigste Tanker.

Naar Dagen synker i Havet ned,
og Lyset fra Himmelen svinder,
jeg fattes ikke ved øde Bred
med Taarerne paa mine Kinder.

Naar Solen mon skyde af Himlen op
og Stjernernes Øjne tillukke,
den kan mig finde paa Bjergets Top,
men aldrig min Sorrig udslukke.

Paa Dødens Mark er mit Yndlingssted,
hvor Hvilens Høje sig hæve;
der seer jeg min elskte fra Maanen ned
paa Midnattens Skyer at svæve.

Da viser hun stundom den blege Barm,
som Lokkernes Flagren bedækker,
og ud gjennem Skyen sin hvide Arm
hun ned mod den sørgende strækker.

Men snarlig forlader hun atter sin Ven
højt op mellem Stjernernes Blinken;

jeg stirrer længe i Himlen hen
og seer hendes venlige Vinken.

Farvel min elskte! jeg kommer brat,
min Sjæl er keed af sit Fængsel;
mit Haab er ene til Graven sat,
og ene til den min Forlængsel.

Finder ovenstaaende Deres Bifald, skal jeg snart opvarte med mere; men skulle De vise det til nogen, beder jeg indstændig at fortie mit Navn.

De bevidste Penge skal efter Løfte komme i næste Maaned.

Med den inderligste Kjerlighed og Agtelse er jeg, kjæreste Hr. Hofmester! Deres

evig hengivne S. S. Blicher.

Rand., d. 8de Maj 1811.

Ædlest Ven!

At jeg saa sjældnen skriver Dem til, deri er sandelig ikke Ligegyldighed Skyld, thi det tør jeg vel forsikkre, at mit Hjertes Stenning mod Dem, min anden Fader! hverken kan forandres ved Tiden eller Skjæbnens Omvæltninger; men først i Foraaret ventede jeg efter min Kones Nedkomst, og siden efter at kunne tilmælde Dem hendes lykkelig overstaaede Barselseng; min lille Dreng trives Dag for Dag, og jeg veed ikkun et Skaar i min Lykke, at jeg næmlig er nødt til at tage min Afskeed fra Skolen. 1) Levestedet er for dyrt, 2) Indkomsterne for utilstrækkelige, 3) Udsigterne til bedre Embede vide og 4) med alt dette, med al min anvendte Flid, uagtet jeg læser 6 Timer ugentlig mere end der tilkommer mig, uagtet jeg endog har tilbudet mig for Directionen at docere i det engelske Sprog — dog at blive behandlet af mine Superiorer til Løn for min Møje — strengt som en Skolepog og foragteligt som en Lejesvend (og det er her Tilfældet, men for vidtløftigt at forklare i eet Brev) dette er mere end hvad jeg som en eedsvoren, troe og ærekyr kongelig Embedsmand kan eller vil bære. Jeg er derfor ikke forlegen; thi een eneste Times Information, som jeg allerede har i det engelske, giver mig 7 Mk. 8 Sk., altsaa lige saa meget som mine 5 Timer paa Skolen;

og flere Informationer haaber jeg at faae. Vil det ikke lykkes, kan jeg tjene i det mindste 5000 Rd. paa min Gaard og leve paa Landet til videre Befordring. Blive Tiderne bedre, og det kan dog vel ikke vare ret længe, da har jeg nok til med Sparsomhed at leve uafhængig og overlade mig til min Bestemmelse — som jeg siden min voxne Alder har følt og *vidst* Digtekunsten at være. Som Beviis for min Troe tillade De mig blot at nedskrive et par af flere, som jeg uagtet mit 10 Timers næsten daglige Arbeide har forfattet i Vinter. — Deres Bifald til min Beslutning haaber og venter jeg, og er i alle Forhold Deres til Døden

taknemmelige og hengivenste
S. S. Blicher.

En Barndoms Drøm.

Hvor est Du, kjære Dal? hvad er dit Navn?
naar skal jeg Dig engang i Verden finde?
naar vilt Du til dit yndefulde Favn
for evig mig og mine Ønsker binde?

Hvor est Du, Søe! med din grønklædte Bred
og dine klare Bølgers milde Brusen?
Hvor est Du, Lund! mit stille Hvilested,
med dine tætte Blades sagte Susen?

Hvor est Du, Hytte! med dit Tag af Rør?
som høje Bøges mørke Løv bedække;
med dine Vindver smaae og lave Dør
og Hinbærbusken for de hvide Vægge?

Hvor Dagens Morgenrødme skulde see
mig sjungende til landlig Syssel ile,
og Aftensolen fjernt bag Bjergene
til mig den trætte Landmand kjærligt smile.

Og naar jeg længselfuld til Hjemmet foer,
en elsket Viv med Glutter smaa jeg favned,
om Aften ved mit tarvelige Bord
en glad og trofast Viv jeg aldrig savned.

Nu har jeg ledt om Dalen fjern og nær,
men ingensteds paa Jorderig den fundet;
derfor jeg Sorgen i mit Hjærte bær,
og derfor have mine Taarer rundet.

Farvel da Du, min Barndoms søde Drøm!
 Den strænge Skjæbnes Røst mig grusomt vækker;
 jeg hvirvler bort i mine Dages Strøm
 og Armene forgjæves mod Dig strækker.

Tidens Flugt. Fragment.

Kunde du gribe de vingede Dage, o du Vaarens rødkindede Søn!
 medens din Ungdoms Barm kjender ej Smerter, kvælende
 Tungsind og martrende Nag,
 medens din Dag er een Glædes Time og din Nat en sødt-
 varslende Drøm;
 men du skalt fremad, frem uophørlig, ældes i Trængsler og
 Farer og Nød,
 til du engang med dit neggrende Hoved lægger dig til dine
 Forfædres Støv.

Gjerne, o yndige Sol! naar du stiger gjennem din rød-
 mende Taage op,
 rejser Blomstens betyngede Hoved, hæver det vaade dug-
 tindrende Straa,
 oplukker Træernes foldede Blade, vækker til Sange den so-
 vende Lund —
 gjerne, o Sol! da vilde jeg standse, standse dig lidt paa din
 straalende Vej,
 drikke mig mæt i din liflige Aande, kvæge min Barm ved
 dit varmende Sniil;
 o, men du stiger og iler og higer op imod Middagens bræn-
 dende Stund,
 stundom indhyllet i Tordner og Storme, stundom kun seet
 i kortvarende Glimt.

Ak! at jeg mægtig var dig kun at fængsle, søde Erin-
 dring fra Barndommens Dag!
 naar du kommer i Kummerens Time for at oprejse min syn-
 kende Aand;
 men du est liig et mildtkølede Vindpust, der udi Midsom-
 mers kvalmeste Stund
 kommer og vifter og svaler og kvæger — kommer og vifter
 og flygter igjen.
 Øjeblik fuld af unævnelig Vellyst! hvor est du bleven, naar
 tabte jeg dig?

Kjerlighed! Gnist af den evige Flamme! Barndommens Anelse,
 Længsel og Drøm —
 sødeste Anelse, mildeste Længsel, tryllende Drøm og beru-
 sende Haab!

Ak ogsaa du kun Minutternes Slave, smiler og gøgler og
 farer forbi!

Ak ogsaa du da for evig forsvunden, før jeg ret følte din
 Ild i mit Bryst.

Selv disse Toner, som klare og stærke trænge sig op af mit
 fuldeste Bryst,

tie jo snarlig og byde ej mere — Sangen og Sangeren evig
 er glemt!

Kom du, min Tungsind! vi ville os vende hen imod Afte-
 nens dalende Sol!

Blinkende smiler den — smiler og synker, skjuler bag Ha-
 vet sit venlige Lys;

skjuler sig — o! men hist bag os i Østen, hvor nu den
 trøstløse Nat træder frem,

frembryder atter den fagreste Morgen, varmende, vækkende,
 haabfuld og skjøn.

Saa skulde og — naar jeg engang til Hvile dukker mit Ho-
 ved bag Jordhøjens Skjød,

Evigheds Morgen til Døden indtrænge, Slumrereren vække til
 fejreste Liv.